

SPV XI + XII

Kontakt: zportych@zahradnickaskola.cz

Plán individuálního studia, pokyny k samostudiu a úkoly během přerušení řádné výuky od 27. 1. do 4. 2. 2021.

2. U

Jak vidíte, stále pokračuje distanční forma vzdělávání, a proto pokračujeme i my v novém celku – Náboženství. Z minulého týdne byste měli rozumět několika základním pojmům, které se objevily na konci prezentace v podobě otázek. Řada z vás mi iniciativně poslala i odpovědi na konci prezentace.

Tento týden navážeme na prezentaci a trochu základní poznatky rozšíříme. Přečtěte si ještě jeden úvod do náboženství, který přináší některé novinky a současně shrnuje pojmy z prezentace. Bylo by dobré rozumět následujícím pojmům:

náboženství (religie), víra, spiritualita, ateismus, religionistika, teologie, monoteismus, polyteismus, církev x sekta.

Náboženství

Náboženství, *religie* je moderní souhrnný pojem pro velmi rozmanité soustavy jednání, symbolů a představ, jimiž různá společenství a [církev](#) vyjadřují reálný, životní, osobní vztah k [transcendentní](#) (smyslové vnímání přesahující) zkušenosti či transcendentním představám.

Každé náboženství má společné [rituály](#) nebo [bohoslužby](#), určité představy o světě a místě člověka v něm a většina náboženství vyžaduje i určitou [morálku](#). Většina náboženství se chápe jako vztah k osobnímu [Bohu](#) nebo božstvům, na nichž člověk závisí a k nimž se obrací s díkem a s prosbou o ochranu. Výkon bohoslužebných obřadů je často vázán na určitá posvátná místa ([obětiště](#), [chrámy](#)) a časy ([svátky](#)), svěřen zvláště vybraným nebo pověřeným osobám, [kněžím](#), a některá náboženství se společensky organizují jako [církev](#).

Často se náboženství ztotožňuje s (náboženskou) [vírou](#), která může být [reflektována](#) náboženskou naukou, jejíž přesnější vypracování zevnitř je úkolem [teologie](#).

Srovnávacím studiem jednotlivých náboženství i celých náboženských systémů, obecnou teorií všech náboženství i samotným pojmem náboženství se zabývá [religionistika](#).

Různé náboženské symboly

Pojem náboženství

Moderní evropský pojem náboženství ([lat. religio](#)) nemá ekvivalent v [řečtině](#), v [hebrejštině](#) ani v dalších jazycích a při překladech se musí nahrazovat pojmy pro [zbožnost](#), [kult](#), [povinnost](#), [zákon](#) nebo učení. České slovo náboženství původně znamenalo kult či bohoslužbu, podobně jako dosud v [polštině](#). Latinská *religio* také původně znamenala svědomité dodržování kultu a pravidel, včetně věšteckých znamení.

Typologie náboženství

Různá náboženství v širokém slova smyslu provázela všechna známá lidská společenství. U významných náboženství lze vysledovat historickou linii obsahující částečné souvislosti. Z [Egypta](#) ([atonismus](#)) vyšla [abrahámovská náboženství](#) a jejich neortodoxní směry a [sekty](#). [Mezopotámie](#) přes Anatólii ([Chetité](#)) pak ovlivnila [náboženství Řecka](#) a to [etruskou](#) a [římskou mytologii](#). [Hinduismus](#) ovlivnil prostředí [Indie](#), kde pak vznikly směry jako je [buddhismus](#) či [džinismus](#). [Konfucianismus](#) ale nemusí být považován za náboženství a prolínání [kultu](#) s [kulturou](#) nelze jednoduše oddělit.

Úloha náboženství:

- ♣ Cesta, jak pochopit vesmír a lidskou existenci
- ♣ Způsob, jak dát životu cíl, význam a smysl
- ♣ Způsob, jak se vyrovnat s vlastní smrtelností

Slovo **bůh** → ze staroindického Bhaga (jméno boha štědrosti)

V demokratické společnosti je náboženství svobodnou volbou každého jedince. Je součástí kulturního bohatství národa, hluboce zakořeněno (tradice, svátky).

Základní podoby náboženství

- ♣ **Panteismus** (ztotožnění boha s přírodou, bůh je ve všem, co nás obklopuje)
- ♣ **Polyteismus** (mnohobožství, př. Panteon starého Řecka a Říma)
- ♣ **Monoteismus** (uznává jediného boha, př. křesťanství, islám, judaismus)
- ♣ **Deismus** (zastává názor, že bůh stvořil svět, ale dále do něj nezasahuje)

♣ **Animismus** („bohové“ se nevyskytují, základem je víra, že vše na zemi je živé, všechno má svou duši a určitou moc)

Vůči náboženství se staví **ateismus** (neuznává a popírá boží existenci)

Teologie (řec. theos = bůh, logos = slovo, věda) - nauka o bohu

- ♣ Usiluje o rozbor a výklad určité náboženské doktríny
- ♣ Vychází z předpokladu, že bůh skutečně existuje

Religionistika (lat. religio) - vědecké zkoumání náboženství)

- ♣ Řadí se mezi společenské vědy
- ♣ Vědecké zkoumání, popis, srovnávání jednotlivých náboženství
- ♣ Nerozhoduje o tom, zda je náboženství pravdivé